

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 60:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks Radios styrelse.

Af Tastesen (S) og Birthe Hansen (SF) m.fl.

(Fremsat 3/12 85).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks Radios styrelse.

Af Bilgrav-Nielsen (RV) m.fl.

(Fremsat 13/12 85).

Forslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Regeringen mener ligesom forslagsstillerne, at det kan være rigtigt at tage spørgsmålet om Danmarks Radios styrelse op med henblik på at finde frem til en klarere funktionsopdeling for de styrende organer og dermed en mere rationel og hensigtsmæssig ledelse af organisationen. Men det er for regeringen også vigtigt at understrege, at de spørgsmål, som beslutningsforslagene her

rejser, indgår og bør indgå i en større mediepolitisk sammenhæng.

Der kan her nævnes TV 2-situationen, som det havde været meget ønskeligt at få afklaret, inden man gik i gang med at behandle Danmarks Radios forhold. Det er dog ikke uvæsentligt, om Danmarks Radio også i fremtiden skal have et monopol på den landsdækkende programvirksomhed eller ikke, når man skal vurdere, hvorledes Danmarks Radio bedst styres.

Der kan peges på en række andre forhold vedrørende Danmarks Radio, som må indgå i overvejelserne om en revision af lovbestemmelserne for institutionen. Det kan være spørgsmålet om finansiering, om godkendelse af budgetter og overenskomster og om medieansvar – det sidste behandles i øjeblikket under justitsministeriet – og i denne forbindelse spørgsmålet om en fælles klageinstans for alle medier m.v.

Der er således en lang række forhold, der skal vurderes nærmere. Det gælder både de spørgsmål, der er omhandlet i beslutningsforslagene, som til dels lægger op til forskellige løsninger, og de andre spørgsmål, bl.a. dem, jeg netop nævnte, som naturligt må indgå i en samlet vurdering af Danmarks Radios fremtid.

Disse opgaver har regeringen hele tiden – og det har vi også tilkendegivet gang på gang – været indstillet på at gå i gang med på grundlag af det arbejde, som er udført i mediekommissionen; men som jeg nævnte tidligere, er det nok mest hensigtsmæssigt at vide, om der er etableret et TV 2 eller der er planer om et TV 2 eller ej, inden man går i gang.

I hvert fald må vi sige om disse beslutningsforslag, at det vil være ganske umuligt at få en forsvarlig ordning, hvor alle disse problemer er gennemanalyseret, vedtaget til ikrafttræden pr. 1. april i år, så hvad tidsfristen angår, er det altså fra regeringens side en afvisning af beslutningsforslagene. Vi kan ikke leve op til kravet om, at dette skal være vedtaget og klargjort så hurtigt, men naturligvis er regeringen helt beredt til sammen med de partier, der måtte ønske det, at drøfte fra nu af, hvorledes den samlede lovgivning skal se ud for Danmarks Radio. Jeg er helt overbevist om, at intentionerne i retning af en modernisering, en mere forretningsmæssig styrelse og alle disse andre forhold,

[Ministeren for kulturelle anliggender]

der er nævnt i begge beslutningsforslag, er der ingen uenighed om partierne imellem.

Jeg skal så kun med et suk til sidst tilføje, at skulle dette kunne ske som led i et større mediepolitisk forlig, var det måske kønt, men det er der jo ikke meget der tyder på lige i øjeblikket.

Flemming Jensen (KF):

I det konservative folkeparti er vi da bestemt ikke uenige i, at en drøftelse af Danmarks Radios styrelse kan være både nyttig, rimelig og nødvendig. Mediedebatten har jo stort set koncentreret sig om lokalradio, lokal- og regional-TV og selvfølgelig TV 2, og det har helt naturligt medført, at debatten om Danmarks Radio er skubbet lidt i baggrunden.

Vi er enige med forslagsstillerne i, at Danmarks Radios styrelse måske nok kan virke noget tung. Radorådet kan være et besværligt instrument, men uden at jeg dermed siger, at dette råd bør fastholdes, må jeg have lov til at slå fast, at intet instrument af denne art fungerer bedre, end man – og det vil sige medlemmerne, og det er selvfølgelig ikke nogle bestemte, jeg tænker på – selv ønsker det. Selvfølgelig kan rammerne gøres bedre. Måske er det et for stort forum, men det er nu engang altid de valgte, der i betydeligt omfang afgør funktionsdueligheden.

Op så vil jeg godt føje til, at jeg har glædet mig meget over at se, at socialdemokratiet ikke i alle mediespørgsmål er groet totalt fast. Her er i hvert fald ét, hvor de har svinget rundt, så det piber.

I overensstemmelse med det indlæg, kulturministeren havde her i dag, er der også i det konservative folkeparti forståelse for, at vi som sagt drøfter radioens styrelse, så den måske kan blive mere rationel.

Begge forslag opererer med en relativt lille bestyrelse, og det *kan* selvfølgelig være rationelt, og det *kan* styrke effektiviteten.

Som et indslag i debatten vil jeg da gerne tilføje, at den måde, hvorpå den relativt lille styrelse vælges, jo også kan føre til, at man rent faktisk cementerer nogle politiske styrkeforhold, hvorved den public service-organisation, som Danmarks Radio er, på sin vis får afstand til resten af samfundet.

Når jeg imidlertid ret positivt – og det håber jeg da er skinnet igennem – har sagt det

her, vil det nok ikke blive misforstået, når jeg tilføjer, at styrelsen af Danmarks Radio også må indgå i en større mediepolitisk sammenhæng eller – sagt direkte – gerne skulle klares i forbindelse med TV 2-spørgsmålet, og jeg er stadig så naiv, så positiv og så optimistisk, at jeg håber, det vil kunne lykkes.

Jeg henviser så i øvrigt til de problemer, kulturministeren allerede har nævnt, og vil til sidst sige, at den frist, man har givet ministeren, er meget kort. Socialdemokratiet og SF pålægger ministeren at fremsætte forslag om ændring af radioloven inden 1. februar. Vi har den 23. januar i dag, og begge forslag opererer med en ikrafttræden den 1. april. Jeg ved godt, at vi før har gennemført hastelovgivning her i tinget, men dette er vist ikke en af de ting, der direkte kræver en hastelovgivning.

Helge Sander (V):

Jeg er også vældig optimistisk og har også mange gode ord at give disse to forslag, som afgjort indeholder de rigtige intentioner med hensyn til en effektiv og forretningsmæssig styring og en klar ansvarsfordeling i Danmarks Radio, med på vejen. Det har vi tidligt givet udtryk for fra venstres side, og vi har sammenlignet det med tilfælde i erhvervslivet, hvor vi i hvert fald fornemmer, at resultaterne har været betydeligt bedre, end vi oplever dem i Danmarks Radio.

Sandheden er vel nok den, at radiatorådet kun er et hjørne af de mange problemer, der eksisterer i Danmarks Radio. Vi er nogle stykker, der endnu ikke har glemt det store amerikanske rationaliseringsfirma, der for nogle år siden slet og ret opgav at komme til bunds i problematikken i Danmarks Radio, vel nok primært, fordi fagforeningsstrukturen var så stiv, at man ikke følte, man kunne komme videre. Det eneste, der kan råde bod på det, er nok konkurrence, og så er vi igen ovre i TV 2.

Et andet forhold, som det også var væsentligt at få belyst, er en gammel venstretanke, også medtaget i mediekommissionens betænkning, nemlig at man udskiller Danmarks Radios teknik i et særligt selskab, således at de kunne operere også for andre end Danmarks Radio, men her rammer vi igen ind i det problem, at et sådant tiltag må forudsætte, at man har et alternativ, et TV 2.

[Helge Sander]

Men generelt må man sige om arbejdsgangen i Danmarks Radio, at det var meget interessant at læse Berlingske Tidende i søndags, hvor nogle medarbejdere fra TV-Syd fortalte om, at det var blevet helt anderledes skægt og interessant at arbejde med TV, efter at TV-Syd var kommet ud af Danmarks Radios regie. Jeg tror, der er mange, der ligesom disse medarbejdere er trætte af den stivhed og dermed den alt for lille smidighed, der er i Danmarks Radio, og dermed også af de for dårlige resultater.

Men på trods af de rigtige intentioner er vi ligesom kulturministeren meget betænkelige ved at gennemføre ændringer på nuværende tidspunkt, hvor det mediepolitiske billede er så uafklaret, som tilfældet er. Vi føler, at det vil være særdeles hensigtsmæssigt med en totalløsning på dette område, også når vi henser til klageorganer og straffe- og ansvarsforhold.

Vi må heller ikke glemme, at selv om der tilsyneladende er stor enighed om denne ændring af radiatorådets funktion, er der nogle, der gør indsigelse. Vi har fået den første allerede fra amtsprogramrådene, og disse indsigelser skulle der også gerne være tid til at kigge nærmere på; i hvert fald er det væsentligt for os, at vi ser på hele tidsfaktoren.

Som det allerede er sagt heroppefra, er der til den 1. april ikke særlig lang tid, i hvert fald ikke i praksis. I teorien kan man måske nok nå at få sat en ny bestyrelse på skinner, men at den virkelig skulle kunne nå at komme til at fungere, er sikkert mere tvivlsomt.

Dermed vil vi ikke sige, at man absolut skal vente 4 år med at kigge på radiatorådets, slet ikke, men det kunne måske være en idé, at man, når det nye radiatoråd skal udnævnes om nogle måneder, kun foretog en udnævnelse for en betydelig kortere periode, således at man kunne tage fat på de problemer, vi diskuterer her i dag, på et tidspunkt, hvor der forhåbentlig er gået hul på TV 2-debatten.

Endelig må jeg også nævne, at vi føler, det er vigtigt at se radiatorådets funktion i relation til, at Danmarks Radio har monopol. Vi vil være meget, meget betænkelige ved, at man indskrænker på nuværende tidspunkt, fordi radiatorådet ikke bare skal sikre alsidighed i politisk forstand – det er jo sikret med begge de forslag, vi har på bordet i dag – men der er også noget, der hedder den folkelige, den

kulturelle og den religiøse bredde, og den er i hvert tilfælde ikke tilgodeset med de forslag, der ligger på bordet. Vi føler nok, at det er relevant, at denne bredde bliver tilgodeset, så længe vi kun har Danmarks Radio og den har den monopolfunktion, som tilfældet er.

Men det, der ligger på bordet, er selvsagt et udmærket udgangspunkt for en videre debat og forhandling om Danmarks Radios fremtidige struktur. Vi må sige, at socialdemokratiets og SFs forslag om, at syv medlemmer udpeges af folketinget og to af medarbejderne, er vi knap så begejstret for. Vi føler, at det cementerer socialdemokratiets eller i hvert tilfælde venstrefløjens dominans i radiatorådet. Vi synes betydelig bedre om den radikale model, hvor de syv er suppleret med en medarbejder og så en formand, der er udpeget af kulturministeren. Og så ville det jo ikke gøre noget, at det var en formand, der ikke politiserede for meget.

Sluttelig vil jeg sige, at med hensyn til de syv medlemmer, som tilsyneladende skal udpeges fra politisk hold, er vi også optaget af den tanke, som er fremkommet i mediekommissionens betænkning, nemlig at det er præsidiet, der spiller en afgørende rolle. Men det er jo forhold, som vi kan vende tilbage til, i første omgang under udvalgsbehandlingen.

Ingerlise Koefoed (SF):

Modsat hvad der er blevet sagt heroppefra, at man ikke kan behandle disse forslag rigtig seriøst, så længe der ikke foreligger et bredt mediepolitisk forlig – og det tror jeg bliver meget vanskeligt at få nogen sinde – vil jeg sige, at netop når vi kan imødesee, at Danmarks Radio i lang tid fremover måske skal fortsætte som den eneste radio- og TV-station, vi har her i landet, var det vigtigt, at vi nu tog hele spørgsmålet om Danmarks Radios styrelse op til alvorlig overvejelse.

Det er jo ikke noget nyt for folketinget, at man diskuterer disse ting. Vi har berørt det tidligere med et forslag om Danmarks Radios styrelse, og i mediekommissionen har det været diskuteret meget, så vi ved nok alle sammen, at Danmarks Radios styrelse, sådan som den er nu, er en lidt mærkelig blanding af politik og administration og et meget, meget tungt apparat.

Jeg synes også, at det for dem, der siger, at nu skal vi vente lidt endnu eller meget

[Ingerlise Koefoed]

længe endnu med at gennemføre disse forslag, må betyde noget, at der blandt forslagsstillerne i hvert fald er to medlemmer af det nuværende radiatoråd, som vel må have gjort sig deres overvejelser over, hvor vigtigt det er at få ændret radiatorådet.

Jeg synes altså, det haster, men selvfølgelig haster det ikke så meget, at man ikke ved et ændringsforslag kan ændre datoen 1. april. Vi kan da nok se, at det kan være vanskeligt at nå, men så skal det måske være den 1. oktober, eller hvad ved jeg. Jeg er da i hvert fald som en af forslagsstillerne villig til eventuelt at forlænge det nuværende radiatoråds funktionstid for en periode endnu og så gøre dette færdigt, sådan at det kan få en ordentlig og alvorlig behandling, før det bliver vedtaget.

De to forslag ligner jo hinanden meget, men er alligevel ikke helt identiske, og jeg vil da gerne sige til det radikale venstre, at selv om der i vores forslag ikke står noget om, at de mennesker, der skal udpeges af folketinget, ikke skal være folketingsmedlemmer, så har det bag ved forslaget for SFs vedkommende i hvert fald hele tiden ligget, at man skulle søge at komme igennem med, at de mennesker, som udpeges af folketinget, ikke skulle være medlemmer af folketinget. Det håber jeg at vi kan nå frem til en eller anden enighed om.

I socialdemokratiets og SFs forslag vælger medarbejderne to medlemmer til bestyrelsen, i de radikales forslag vælger de kun ét. Jeg mener faktisk, det er vigtigt, hvis vi kan komme igennem med, at i hvert fald to af de ni medlemmer i bestyrelsen skal repræsentere medarbejderne.

Der er lidt forskel på, hvordan formanden og næstformanden skal udpeges, men det kan vi kigge nærmere på i udvalget. Og så er der en forskel på bestyrelsens funktion med hensyn til ansættelser, hvor vi foreslår, at bestyrelsen skal ansætte både direktion og programchefer, mens de radikale kun mener, at bestyrelsen skal ansætte direktionen.

Mine overvejelser med hensyn til, at bestyrelsen også skal ansætte programcheferne, er gået ud på, at der i tilkendegivelsen af, hvem man ansætter som programchefer, også ligger en vigtig tilkendegivelse af, hvordan man forestiller sig at Danmarks Radio skal fungere. Men vi må kigge på det og se, om vi ikke kan komme til en eller anden form for enig-

hed, et eller andet kompromis, eller hvad sådan noget nu kan kaldes.

Hr. Helge Sander sagde, at det folkelige, kulturelle og religiøse ikke var særlig godt repræsenteret i disse forslag. Det er jeg ikke enig i, for i programrådene er der jo taget højde for, at netop de folkelige, de kulturelle, de religiøse og andre lignende bevægelser, skal være repræsenteret.

Hr. Helge Sander sagde også, at der allerede var kommet en indvending udefra mod forslaget, og det er rigtigt, idet der er kommet et brev fra amtsprogramrådene. Jeg mener nu ikke, at den indvending er så alvorlig, at den skulle kunne udsætte en stillingtagen til disse forslag.

Så vil jeg endelig til sidst sige, at modsat alle de andre medieforligsdiskussioner, der har været, og hvor SF jo ikke har haft den ære at være indbudt, vil det være vanskeligt at lade dette indgå i et større mediepolitisk forlig uden i hvert fald også at spørge SF til råds, eftersom SF er medforslagstiller til det ene af forslagene.

Birgith Mogensen (CD):

Vi har i dag den 23. januar. Det vil sige, at skulle beslutningsforslaget fra socialdemokratiet og SF imødekommes, er der maksimalt otte dage til, at et lovforslag skal være fremsat. Det radikale venstre er en smule mindre rigoristisk. Det forlanger »bare« radiatorådet nedlagt og erstattet af en anden form for styrelse pr. 1. april 1986.

Den form for hastværk afviser vi i CD. Hvad man end måtte mene om det ønskelige i at ændre Danmarks Radios styrelse, er der dog væsentlige forhold, som vi bestemt mener bør indgå i overvejelserne om, hvordan den fremtidige styrelse skal udformes. Det lader sig nu engang ikke gøre at arbejde tingene ordentligt igennem under det tidspres, begge beslutningsforslag pålægger minister og folketing.

CD er ikke enig med de forslagsstillende partier, når de i bemærkningerne siger, at en afklaring af TV 2-situationen er unødvendig som forudsætning for at ændre Danmarks Radios styrelse. Vi kan vist roligt sige, at den er aldeles uafklaret.

Vi mener, at det vil være naturligt at kende det samlede fremtidige mediebillende, før man begynder at ændre. Desuden mener CD

[Birgith Mogensen]

ikke, det er klogt at træffe endelige afgørelser, så længe det ikke er afgjort, om Danmarks Radio fremover har monopol eller ikke på den landsdækkende del.

Endelig er styrelsen af Danmarks Radio ikke det eneste spørgsmål, der skal indgå i en revision af radioloven. Det er efter CDs opfattelse at foretrække, at man lader tingene indgå i en helhed fremfor at hastegenemføre enkeltdele. Jeg må dog sige, at CD har større sympati for det radikale forslag end for socialdemokratiets og SFs forslag.

På denne baggrund vil jeg undlade at komme ind på detaljer og forskelle mellem de to forslag, men anbefale, at man slår en smule koldt vand i blodet og afventer et mere sikkert beslutningsgrundlag.

Tinning (VS):

Jeg forstod, at kulturministeren ville gå i forhandling med alle de partier, som ønsker at være med til at finde frem til en ny styringsordning for Danmarks Radio. Selv om det langtfra er hver dag vi er til forhandlinger i kulturministeriet, og da slet ikke hver dag, vi er det i mediepolitiske spørgsmål, er det da en dag, jeg vil se frem til blandt så mange andre.

Jeg vil godt sige lidt om, hvad vores principielle synspunkter er, ikke bare fordi vi forventer et forhandlingsmøde på ministerielt niveau, men fordi det i det hele taget er vigtigt.

Vi mener faktisk, at hvis vi tager fat på at få fjernet radiorådet – det er en god ting at få gjort – burde vi lave en meget mere gennemgribende omlægning af styrelsen af Danmarks Radio.

Det mest fornuftige ville faktisk være at tage fat i et forslag, der, så vidt jeg ved, oprindeligt kommer fra retsforbundet, og hvori man siger, at de, der først og fremmest bør have indflydelse, er licensbetalerne. Vi så meget hellere, at en ny bestyrelse blev fundet via en folkeafstemning blandt licensbetalere. Så bliver det altså en licensbetalerafstemning og ikke en folkeafstemning. Det ville være meget mere direkte. Den med, at folk skal repræsenteres via folketinget, som formodes at repræsentere folket, køber vi ikke. Vi mener, at et direkte valg ville være langt bedre.

En sådan bestyrelse kunne så ansætte en generaldirektør og nogle direktører, og den

direktion kunne så ansætte nogle chefer, der i øvrigt kunne ansætte nogle medarbejdere, og medarbejderne er lige præcis den anden gruppe, som bør have afgørende indflydelse på styringen. Altså dels brugerne, det vil sige seere og lyttere, dels medarbejderne.

Det kan være svært at lave et præcist og konkret forslag til, hvordan man sikrer medarbejderne indflydelse, men jeg mener, at en af de ting, man bestemt burde overveje, var at give medarbejderne vetoret i spørgsmål om chefsansættelser. Der er ikke nogen grund til, at de ligefrem skal påtvinges en chef, som de ikke under nogen omstændigheder tror på at de kan få et konstruktivt samarbejde med.

Det ville være en måde at gøre det på, og det er selvfølgelig ikke noget, vi kommer igennem med, ved vi, for det er et så radikalt, et så voldsomt angreb på politikerstyringen, at enhver socialdemokrat med bare en lille smule fornemmelse for sit partis tradition og egentlige politiske indhold vil ryste af skræk. Sagen er, at de forslag, som ligger her, nok gør op med radiorådet, men ikke for alvor gør op med politikerstyringen, og det mener vi er en af de alvorligste mangler.

I det ene af spørgsmålene, hvor der er forskel mellem de to forslag, nemlig dér, hvor man diskuterer, om folketingsmedlemmer kan være medlemmer af bestyrelsen eller ej, synes vi, at det radikale venstre har fat, ikke i den lange ende, det er et lidt voldsomt udtryk om så lille et hjørne, men her en smule mere ret end de øvrige forslagsstillere.

Vi tror ikke på, at det i sig selv giver en garanti, at bare fordi man ikke er medlem af folketinget, kan man ikke finde på et bedrive fuldstændig enøjet politisk styring. Jeg vil tro, at alle vi, der har fulgt en smule med i mediepolitik, i løbet af et par minutter vil kunne lave en liste på mindst ti mennesker, kendt i den politiske verden, som ikke er medlemmer af folketinget, men som er kendt viden om for enøjet politisk styring. Det tror jeg vi kunne gøre uanset politisk tilhørsforhold.

Det er dog – her er jeg enig med fru Ingerlise Koefoed – en lille smule bedre, hvis vi overhovedet skal have de her modeller, at det er to medlemmer af bestyrelsen, medarbejderne vælger, ikke ét.

Så vil jeg godt trække et enkelt punkt frem, som ingen endnu har snakket om. Det er punkt 6, hvor der er overensstemmelse

[Tinning]

mellem forslagene, nemlig at licensfastsættelsen skal gælde for en fire års periode.

Jeg tror, at man her forsøger at løse et meget reelt problem på en måde, som ikke løser noget som helst. Jeg er enig i, at usikkerheden om, hvor mange penge vi nu har til rådighed for virksomheden – de årlige slagsmål i forbindelse med i første omgang radiatorådet og så finansudvalg og kulturminister – er ødelæggende for det arbejde, der skal laves. Men hvis man vedtager, at licensen skal ligge fast i en 4-årig periode, er det faktisk ret svært at styre så stort et foretagende som Danmarks Radio, medmindre man vælger at lave en meget, meget stor pulje, hvorom der står: de penge skal vi have, men vi ved endnu ikke, hvad vi skal bruge dem til.

Så har vi lige præcis en ny type problemer. Jeg tror med andre ord ikke på, at det er muligt at lave en fornuftig styring af den virksomhed med en regel om, at licensen ligger fast i en 4-årig periode. Det ser meget godt ud, hvad man har tænkt sig, men det kommer ikke til at fungere.

Som sagt vil vi, når vi bliver inviteret til forhandlinger hos kulturministeren, hvor vi selvfølgelig glæder os til på nært hold at opleve hr. Tastesen og hr. Bilgrav-Nielsen demonstrere parlamentarisk forhandlingsteknik og -taktik, lægge vægt på, at det først og fremmest er brugerne af radio og fjernsyn og i anden række medarbejderne, der skal sikres indflydelse på den nye styreform.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg tror, vi alle kan blive enige om, at det kan være positivt at diskutere Danmarks Radios ledelse, men spørgsmålet er unægtelig, i hvilken sammenhæng det skal ske. Skal det ske som led i overvejelsen af hele loven for Danmarks Radio? Skal det ske i en større sammenhæng i forbindelse med spørgsmålet om ledelsen af et TV 2, altså et brud på Danmarks Radios monopol? Eller er det klogest at tage det som et lille, isoleret hjørne? Jeg finder det ikke fornuftigt og hensigtsmæssigt at tage det som en lille bid, som der er lagt op til i de to forslag, vi behandler nu.

En del af baggrunden for forslagene er en stærk kritik af radiatorådet's måde at arbejde på. Jeg har altid været overrasket over den voldsomme kritik, nogle giver udtryk for, for det er klart, at i og med at forskellige hold-

ninger og synspunkter brydes, kommer der nogle spændinger. Vil det være rigtigt at neddæmpe disse spændinger ved, at færre holdninger og synspunkter kommer frem i ledelsen af Danmarks Radio? Det sætter jeg et stort spørgsmålstegn ved.

Vi kan udmærket drøfte en anden ledelsesform, men det skal ske under den klare forudsætning, at der er alsidighed i ledelsen af Danmarks Radio. Det kan være bekvemt med ni medlemmer. Det var endnu lettere, hvis man kun havde én eller to i bestyrelsen. Så var de da endnu mere hurtigtarbejdende.

Jeg vil advare imod, at vi ikke får den åbne meningsbrydning og debat, som jeg har fundet positiv ved arbejdet i radiatorådet. At der er ting, der kan gøres bedre, vil jeg ingenlunde bestride, men jeg vil stærkt advare imod, at vi bare for effektivitetens skyld udelukker nogle synspunkter og holdninger fra at komme frem.

Det forslag, der er fremsat af det radikale venstre, er et mindre onde end socialdemokratiets og SFs forslag. Jeg må advare imod det hastværksarbejde, de to forslag lægger op til: i løbet af ganske få dage skulle man nu hej være færdig, og så skulle der ligge et lovforslag, som skulle træde i kraft i løbet af kort tid. Så tror jeg, vi kan være sikre på, at vi laver noget, som hurtigt skal laves om igen.

Vi har allerede fået én relevant indvending, henvendelsen fra amtsprogramrådene. Jeg synes, at de synspunkter, der fremføres i brevet af 14. januar, er helt korrekte. Vi skal ikke beskære amtsprogramrådenes mulighed for at give kommentarer også til de landsdækkende udsendelser. Det er reelt det, forslagsstillerne lægger op til. Jeg mener, at lytterorganisationerne er placeret for svagt i begge forslag.

Det er alt sammen ting, vi kan tage stilling til under et grundigt udvalgsarbejde, og mit parti vil med glæde gå ind i et grundigt udvalgsarbejde for at forbedre ledelsen af Danmarks Radio under den forudsætning, at vi har en alsidig ledelse af Danmarks Radio.

Poulsgaard (FP):

Man kan egentlig undre sig over, hvor alvorligt socialdemokratiet tager sine egne forslag, når så stort et parti ikke engang kan

[Poulsgaard]

sende en ordfører op. Det lyder lidt mærkeligt, især når det skal gå så stærkt.

De to forslag minder meget om molbohistorien om, at man sendte fire mand ind i kornet for at jage storken ud. Det er faktisk det, man gør her. Hr. Helge Sander har så udmærket beskrevet arbejdsgangen i Danmarks Radio, den mastodont derude. Man skal finde en sydebuk for den ringere service, man yder. Vi kan bare nævne: ingen sen TV-Avis, natradioen er sløjft.

Hvis det havde været en erhvervsvirksomhed, der var udsat for den smule konkurrence, Danmarks Radio har nu, hvor vi har fået lokalradioer – dem vil man selvfølgelig også til at beskære – så ville den virksomhed selvfølgelig have rubbet sig og sendt noget bedre. Men hvad gør Danmarks Radio? Ja, den skærer bare ned på sendetiden, gør det stik modsatte af det, enhver anden virksomhed ville have gjort.

Man skal have en sydebuk, og nu har man altså fundet, at politikerne skal ud af radiatorådet, der skal nedlægges, og så får vi et miniradiatoråd, eller hvad der nu ligger i de to forslag.

Hvis det var sådan, at vi havde haft en fri radio eller reklamefinansieret radio og TV i Danmark, at monopolen var brudt, så var det da et udmærket forslag – nå ja, ikke udmærket, det var nok for meget at sige, men så kunne man måske have sagt, at en bestyrelse på ni medlemmer var en fornuftig ting. Nu har vi altså Danmarks Radio med monopol og alt, hvad det indebærer, og derfra skal politikerne i hvert fald ikke ud. Det kan desværre være, at der går lang tid, inden vi får brudt det monopol, fordi socialdemokratiet heller ikke i denne sag kan finde sine egne ben.

Den eneste garanti, mindre partier har for, at nogle af de synspunkter, de har, kan komme en lille smule til orde, er det radiatoråd, vi har nu. Jeg ved godt, at mit parti med den størrelse, det har, ikke kan blive repræsenteret i radiatorådet næste gang. Det er ikke for at hygge mine egne kartofler, jeg snakker. Jeg er enig med hr. Tinning. Jeg kunne godt nævne 20 mennesker, kendt uden for dette hus, der har ensidige politiske holdninger. Skulle det være bedre at vælge sådan nogle og sige, at politikerne overhovedet ikke duer til det? Det er ikke politikerne, der er noget galt med. Det er ikke radiatorådet, der er no-

get galt med. Det er hele opbygningen af Danmarks Radio. Den er blevet alt, alt for stor. Der er alt, alt for mange medarbejdere derude.

Hvad er det, de to forslag går ud på? Socialdemokratiet siger, at medarbejderne skal have to medlemmer ud af ni, som om medarbejderne ikke har indflydelse nok i forvejen. Det er dem, der holder mikrofonerne. Det er dem, der bestemmer, hvad der skal sendes ud i æteren. Det er dem, der kan afbryde en mand, når han endelig vil til at sige noget fornuftigt, som måske ikke passer i de her hersers kram. Hvis ikke medarbejderne har indflydelse nok, så ved jeg ikke, hvor de har indflydelse. Der er overhovedet ingen grund til at give dem to pladser, heller ikke én plads, hvad de radikale vil. Der er det radikale forslag da trods alt bedre end socialdemokratiets forslag.

Af det, jeg har sagt her, kan man nok forstå, at vi ikke er varme på den idé, så vi kan ikke støtte nogen af forslagene. Vi kan naturligvis støtte, at vi får brudt Danmarks Radios monopol så hurtigt som muligt, og vil gerne videresende en invitation til kulturministeren. Jeg ved godt, at vi ikke kan gøre det med et flertal, men ministeren kunne da snakke lidt med os og måske få nogle ideer.

Jeg er enig med hr. Tinning igen – vi står her og bliver enige flere gange i dag – jeg har foreslået det mange gange. Det var mere relevant, når vi nu betaler licens, at de, der er brugere af Danmarks Radio, fik lov til at udpege en bestyrelse, hvis man endelig skulle på den galej.

Så længe vi har det nuværende system, må vi opretholde det radiatoråd, vi har. Vi kan som sagt ikke støtte nogen af de forslag, der ligger her.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne vedrørende beslutningsforslag nr. B 60, hr. Tastesen, har ordet.

Tastesen (S):

Jeg vil på det ene hold forslagsstilleres vegne sige tak for den forholdsvis positive modtagelse, vores beslutningsforslag har fået.

Jeg skal erindre om, at det er et beslutningsforslag, for ministeren for kulturelle anliggender var inde på en række af de pro-

[Tastesen]

blemer, man skulle tage stilling til i forbindelse med udarbejdelse af et lovforslag. Det er klart, at disse ting kan vi ikke fuldt ud tage højde for i et beslutningsforslag. Men hvis der kom en tilkendegivelse om, hvad folketinget ønskede, så havde ministeren da en opgave at gå i gang med sammen med sine embedsmænd: at sørge for, at vi får et godt forberedt lovforslag.

Dernæst vil jeg sige, at også socialdemokratiet så gerne, at man fastlagde Danmarks Radios fremtid i en større mediepolitisk sammenhæng, men vi må erkende, at det ikke er sikkert, at det lykkes. Vi mener, at det presser på med en fornyelse af styrelsesforholdene i Danmarks Radio. Selv om det ikke lykkes at få denne vurdering i en større mediepolitisk sammenhæng, kan man godt selvstændigt tage stilling til, hvordan styrelsesforholdene og strukturerne i Danmarks Radio skal være i fremtiden. Derfor ser vi gerne, at det går ret hurtigt med at få beslutningsforslaget vedtaget. Så må vi se, hvor lang tid det tager med lovforslaget.

Man har harceleret meget over datoen, men det er en helt unødvendig diskussion. Det er jo almindelig sædvane, at man, når man fremsætter forslag herinde af den ene eller den anden art, sætter en dato på. Hvis beslutningen ikke kan tages hurtigt nok, rykker man datoen. Disse datorykninger bliver vi nødt til at tage hensyn til, også her, i den fortsatte beslutningsproces.

Der er intet problem ved det. Man gør bare det, at efter den lov, vi har nu, udnævner man et radioråd for indtil fire år. Om det skal sidde et halvt år længere eller endnu længere, beror på, hvor hurtigt vi gør os færdige herinde i folketinget. Vor hensigt er selvfølgelig, at der bliver så kort en periode for et nyt radioråd som overhovedet muligt.

Jeg vil sige til hr. Helge Sander, at det er godt nok, at der har været et amerikansk rationaliseringsfirma i Danmarks Radio for nogle år siden, og det har da også givet resultater i den forstand, at alle de tilbagemeldinger, vi får om effektiviteten, om ressourceudnyttelsen, om kreativiteten i Danmarks Radio, er positive, man er mere ressourcebevidst. Danmarks Radio er en mastodont, der giver besværligheder, men den styringsproces, vi med vort beslutningsforslag lægger op til, vil efter min bedste overbevisning være et

skridt på vejen til en bedre udnyttelse af ressourcerne og styring af Danmarks Radio.

Der er jo to forslag, og jeg skal på socialdemokratiets vegne forholde mig til det af det radikale venstre fremsatte beslutningsforslag. Der er tre områder, hvor der er uoverensstemmelse: bestyrelsens sammensætning, spørgsmålet, om folketingsmedlemmer skal kunne være medlemmer af den nye Danmarks Radios bestyrelse, og spørgsmålet om, hvor langt bestyrelsens kompetence går med hensyn til udnævnelse af direktion og programchefer.

Der er ikke uoverstigelige vanskeligheder ved at forene de to forslag under behandlingen af dem. Vi er indstillet på positive forhandlinger for at finde frem til en kompromisløsning, således at vi kan skaffe et flertal, gerne et meget bredt flertal med tilslutning fra andre end de tre partier, der er forslagsstillere til de to forslag. Det er vi helt indstillet på at finde en løsning på.

Så vil jeg sige noget, der er væsentligt, og som har været fremme i debatten her. Det er spørgsmålet om amtsprogramrådernes fremtid.

Der står direkte i forslaget – det giver nok anledning til lidt misforståelse – at amtsprogramrådene i fremtiden kun skal beskæftige sig med regionalradioområderne. Det er ikke tanken. Der skal samtidig være et centralt programråd på landsplan for Danmarks Radio. Hvor stort dette programråd skal være, kan være et spørgsmål, men det kan sammensættes af de landsdækkende lytter- og seerorganisationer, oplysningsforbund osv., således at programrådet i Danmarks Radio får en bred sammensætning.

Men det kan også blive en geografisk repræsentation, og vi er helt indstillet på fra socialdemokratiets side, at der i det programråd, der skal være i Danmarks Radio i fremtiden, også bliver en repræsentant for hver af de 15 regioner eller de regioner, der er i tilknytning til amterne i øjeblikket. Der kan der foregå den åbne meningsudveksling, meningsbrydning og debat, som jeg ved at hr. Kofod-Svendsen holder meget af i radiorådet. Den vil kunne fortsætte på det brede grundlag; det vil der være behov for.

Det er de daglige praktiske ting, der kræver en effektiv bestyrelse. Når det gælder Danmarks Radios programindhold, programstruktur og alle de ting, det drejer sig om

[Tastesen]

her, må vi bevare det bredere forum, programrådet repræsenterer, og det er et led i det beslutningsforslag, vi har fremsat fra socialdemokratisk side.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne vedrørende beslutningsforslag nr. B 64, hr. Bilgrav-Nielsen, har ordet.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Det var ret tydeligt, at hr. Poulsgaard var meget utilfreds med Danmarks Radio og også med Danmarks Radios styrelse, men at han ikke ønskede at ændre den.

Det var også tydeligt, at hr. Tinning var utilfreds, men han havde en helt anden opfattelse af, hvad der skulle gennemføres. Jeg tror ikke, der er mulighed for at få ret meget mere end fem stemmer for denne opfattelse i folketinget.

Derimod er det lige så klart, at et meget bredt flertal ønsker at ændre Danmarks Radios styrelse. Det er det vigtigt at konstatere netop nu, hvor vi står over for en betydelig ændring af mediesituationen i al almindelighed. Det gør vi jo. Uanset at der i øjeblikket er vanskeligheder på den lange vej, ender det på et eller andet tidspunkt med, at vi bryder Danmarks Radios monopol. Derfor er det vigtigt, at vi tager stilling til, hvorledes Danmarks Radios situation skal være, når monopolbruddet er en realitet.

Vort forslag er fremsat med den hensigt at give Danmarks Radio bedre arbejdsvilkår i fremtiden. Det vil jeg gerne understrege. Jeg er fuld af beundring over, at det har været muligt for Danmarks Radio at lave så gode programmer, at være så god og så effektiv en virksomhed, med den bestyrelse, man er udstyret med. Det er jeg fuld af beundring over, og jeg taler med en vis erfaring, 3½ år.

Det, det drejer sig om, er, at Danmarks Radio som den virksomhed, den er, så omfattende, den er, med så langtrækkende beslutninger, som den skal kunne træffe for at få sin programvirksomhed til at hænge sammen med personalesituationen, med den økonomiske situation, kan få nogle klare meldinger fra den bestyrelse, den skal have. Det kan den ikke i dag.

Beslutningerne i Danmarks Radios bestyrelse er fyldt med uklarhed næsten i enhver

sammenhæng. Dertil kommer, at bestyrelsens opgaver er en sammenblanding af almindelige bestyrelsesopgaver vedrørende økonomi og styring og opgaver vedrørende det egentlige programpolitiske arbejde i institutionen, og det er en umulig sammenblanding.

Derfor er det helt forståeligt, at mediekommissionens meget store flertal har peget på, at dette skulle ændres. Vort forslag og socialdemokratiets og SFs forslag ligger meget tæt op ad det forslag, der er stillet af det store flertal i mediekommissionen.

De indvendinger, man har gjort i dag, undrer mig, især indvendingerne fra regeringspartierne om sammenhængen med TV 2. Nå ja, men det går ærlig talt lidt trægt i øjeblikket. Er det virkelig sådan, at vi ikke skal ændre ved Danmarks Radio, hvis ikke vi kan få oprettet et TV 2 i Danmark? Jeg mener, det under alle omstændigheder er nødvendigt, at vi får ændret ved Danmarks Radios styringsforhold.

Datoen 1. april 1986 har man hængt sig i. Jeg vil gerne understrege, hvad også hr. Tastesen sagde: at det drejer sig om at få vedtaget et beslutningsforslag, som angiver nogle hovedretningslinjer for, hvad folketingets flertal ønsker ændret. Derefter skal ministeren udarbejde et egentligt lovforslag, og det skal ministeren selvfølgelig have den tid til, hun mener er nødvendig, for det er helt rigtigt, hvad ministeren siger, at det ikke er nok at ændre Danmarks Radios bestyrelsesvilkår. Der skal følge en lang række ændringer efter, også i de interne vilkår i Danmarks Radio.

Kompetenceforholdene mellem bestyrelse og daglig ledelse er kun en af brikkerne i spillet. Også kompetenceforholdene internt i Danmarks Radio trænger gevaldigt til at blive ændret, forenklet, decentraliseret. Det tror jeg ikke man kommer i gang med, før man får en bestyrelse, der kan handle effektivt. Selvfølgelig skal der være debatter, folkelige debatter, religiøse debatter, programpolitiske debatter i hele deres bredde, men i et andet forum.

Jeg har oplevet politiseringen i Danmarks Radio helt tæt på, idet et politisk valgt medlem rejste en sag angående Danmarks Radios behandling af det radikale venstres landsmøde, så stærkt kritisk over for en politiserende behandling af det radikale venstres landsmøde, at jeg blev nødt til at tage afstand fra det

[Bilgrav-Nielsen]

pågældende radiatorrådsmedlems indvendinger. Sådan er det gang på gang. Man overspiller debatten, gør den altid til et stykke partipolitik, både når det drejer sig om økonomi, og når det drejer sig om programvirksomhed, og det sidste er især et problem.

Jeg er enig med hr. Tastesen i, at de forskelle, der er imellem de to forslag, kan vi komme overens om. Det er jeg sikker på. Jeg mener som hr. Tastesen, at nu skal vi sørge for at trække i arbejdstøjet. Her er der et punkt, hvor vi kan øjne et flertal, og det mener jeg så må komme, med de partier, der nu vil, og så må vi se, hvad ministeren kan præstere for folketinget. Det er vigtigt, at det her arbejde kommer i gang meget hurtigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 115:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændringer som følge af indførelse af delpension).

(Fremsat 13/12 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Da jeg læste dette lovforslag, tænkte jeg, at arbejdsministeren må have fået nogle nye medarbejdere, eller også er det skrevetovre i socialministeriet. Jeg synes, det er et utroligt forkvaklet sprog, forslaget er skrevet i, som vi ikke har været vant til at se i arbejdsmar-

kedsudvalget, i hvert fald ikke i de sidste 10-11 år. Men lad nu det ligge.

Forslaget går ud på, at man skal indrette arbejdsløshedsloven således, at det bliver muligt for regeringen at gennemføre en delpensionsordning, en delpensionsordning, som socialdemokratiet ikke har givet sin tilslutning til, og en delpensionsordning, som vil skabe utrolig stor forvirring på arbejdsmarkedet, en delpensionsordning, som tyvstjæler de penge, pensionisterne med god grund kunne have forventet skulle udbetales til dem fra den sociale pensionsfond, men som man nu uddeler til en helt ny gruppe mennesker på pensionsområdet.

Det kan socialdemokratiet ikke tilslutte sig. Vi vil under udvalgsarbejdet nøje have gennemgået, hvad der står i dette forslag, hvad det er for nye principper, der skal indføres i arbejdsløshedsloven. Jeg tror, at de problemer, vi har haft med at administrere arbejdsløshedsloven, ikke bliver mindre med de utrolig indviklede regler, der nu skal gennemføres. Jeg tror, det er et problem, at regeringen har gennemført bestemmelser om øgede sanktioner over for A-kasserne, hvis de laver fejl. Jeg tror, der i dette forslag er indbygget grundlaget for utrolig mange fejl i fremtiden, hvis det bliver vedtaget.

Vi kan ikke tilslutte os lovforslaget.

Jette Thomsen (KF):

Forslaget om delpension, som hr. Kaj Poulsen var inde på, er en stor og vigtig sag, men det er ikke en sag, der vedrører dette punkt på dagsordenen eller behandles under dette punkt.

Dette lovforslag har arbejdsministeren udelukkende fremsat som en konsekvens af det lovforslag om delpension, som socialministeren har fremsat. Det er altså konsekvenserne, vi diskuterer i dag. Arbejdsministeren har fundet det nødvendigt at foreslå disse småændringer i loven om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring. Det er for at sikre, at de to regelsæt harmonerer og bliver let forståelige for den enkelte borger, som skal vælge mellem de to ordninger eller flytte fra den ene til den anden.

Arbejdsministeren foreslår, at en person ved overgang til delpension kan bevare sit medlemskab af en A-kasse, men at medlemmet bliver overflyttet til deltidsforsikring,